KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 22.6.2021 r.
COM(2021) 344 final

2021/0168 (NLE)

Wniosek

DECYZJA WYKONAWCZA RADY

w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Włoch

{SWD(2021) 165 final}

2021/0168 (NLE)

Wniosek

DECYZJA WYKONAWCZA RADY

w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Włoch

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności[1], w szczególności jego art. 20,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Pandemia COVID-19 ma destrukcyjny wpływ na gospodarkę Włoch. W 2019 r. produkt krajowy brutto w cenach bieżących na mieszkańca (PKB na mieszkańca) Włoch wyniósł 95,0 % unijnego PKB. Według prognozy Komisji z wiosny 2021 r. realny PKB Włoch zmalał w 2020 r. o 8,9 %, a jego łączny spadek w latach 2020–2021 wyniesie zgodnie z przewidywaniami 5,0 %. Utrzymujące się od dłuższego czasu wyzwania mające wpływ na wyniki gospodarcze w średnim okresie obejmują w szczególności wysokie bezrobocie młodzieży i niski udział kobiet w rynku pracy, powolny wzrost wydajności, a także niewydajne działanie administracji publicznej i bardzo wysoki poziom długu publicznego.

(2) W dniach 9 lipca 2019 r. i 20 lipca 2020 r. Rada skierowała do Włoch zalecenia w kontekście europejskiego semestru. Rada zaleciła w szczególności przesunięcie obciążeń podatkowych zmniejszające opodatkowanie pracy, nasilenie walki z uchylaniem się od opodatkowania i pełne wdrożenie wcześniejszych reform systemu emerytalnego. Rada zaleciła ponadto wzmocnienie odporności i zdolności systemu ochrony zdrowia i jednoczesną poprawę koordynacji między organami krajowymi i regionalnymi. Ponadto Rada zaleciła zwiększenie wysiłków w celu rozwiązania problemu pracy nierejestrowanej, zapewnienie skutecznej integracji aktywnych polityk rynku pracy i polityk społecznych oraz objęcie nimi w szczególności młodzieży i grup szczególnie wrażliwych, a także wspieranie uczestnictwa kobiet w rynku pracy w oparciu o kompleksową strategię, w tym poprzez zapewnienie dostępu do dobrej jakości opieki nad dziećmi i opieki długoterminowej. Aby stawić czoła kryzysowi związanemu z COVID-19, Włochom zalecono zapewnienie odpowiedniego zastąpienia dochodu oraz dostępu do ochrony socjalnej, a także łagodzenie wpływu kryzysu na zatrudnienie m.in. przez wprowadzenie elastycznych

[1] Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17.

form organizacji pracy i aktywne wspieranie zatrudnienia. Ponadto Włochom zalecono poprawę wyników kształcenia, rozwijanie nauczania na odległość i wspieranie podnoszenia kwalifikacji, w tym umiejętności cyfrowych. Zalecono skoncentrowanie polityki gospodarczej związanej z inwestycjami na zielonej i cyfrowej transformacji, z uwzględnieniem różnic regionalnych, w szczególności na czystym i efektywnym wytwarzaniu i wykorzystaniu energii, na badaniach naukowych i innowacjach, zrównoważonym transporcie publicznym, zrównoważonej gospodarce odpadami i gospodarce wodnej, a także na udoskonaleniu infrastruktury cyfrowej w celu zapewnienia świadczenia podstawowych usług. W celu wsparcia gospodarki w czasie kryzysu związanego z COVID-19 Włochom zalecono ponadto skuteczne wdrożenie środków zapewniających płynność gospodarce realnej, przyspieszenie realizacji gotowych projektów inwestycji publicznych i promowanie inwestycji prywatnych. Oprócz tego Rada zaleciła zwiększenie skuteczności administracji publicznej i efektywności systemu sądownictwa, wzmocnienie ram prawnych dotyczących niewypłacalności oraz nasilenie walki z korupcją. Rada wezwała również do usunięcia ograniczeń konkurencji i usprawnienia przepisów sektorowych. Włochom zalecono także wspieranie restrukturyzacji bilansów banków, kontynuowanie redukcji kredytów zagrożonych oraz zwiększenie dostępności finansowania pozabankowego dla mniejszych i innowacyjnych przedsiębiorstw. Po dokonaniu oceny stanu wdrożenia tych zaleceń krajowych na chwilę przedłożenia planu odbudowy i zwiększania odporności Komisja stwierdza, że osiągnięto znaczne postępy w realizacji zaleceń dotyczących podjęcia wszelkich działań niezbędnych do skutecznego zaradzenia pandemii i do wspomożenia gospodarki, a następnie wsparcia jej odbudowy, skutecznego wdrożenia środków mających na celu zapewnienie płynności gospodarce realnej, w tym małym i średnim przedsiębiorstwom, przedsiębiorstwom innowacyjnym i osobom samozatrudnionym, oraz unikania opóźnień w płatnościach. Odnotowano również znaczny postęp w zwalczaniu uchylania się od opodatkowania, zwłaszcza w formie zaniechań wystawiania faktur.

(3) Dnia 2 czerwca 2021 r. Komisja opublikowała szczegółową ocenę sytuacji dotyczącą Włoch na podstawie art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011[2]. W wyniku analizy Komisja doszła do wniosku, że we Włoszech występują nadmierne zakłócenia równowagi makroekonomicznej, związane w szczególności z wysokim długiem publicznym i utrzymującą się słabą dynamiką wzrostu wydajności, które mają znaczenie transgraniczne w kontekście słabości rynku pracy i sektora bankowego.

(4) [W zaleceniu Rady w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro wezwano państwa członkowskie będące członkami strefy euro do podjęcia działań, w tym poprzez ich plany odbudowy i zwiększania odporności, m.in. w celu zapewnienia kursu polityki wspierającego odbudowę oraz dalszej poprawy konwergencji i odporności oraz trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. W zaleceniu Rady wezwano również do wzmocnienia krajowych ram instytucjonalnych, zapewnienia stabilności makrofinansowej oraz dokończenia budowy UGW

[2] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania (Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 25).

i wzmocnienia międzynarodowej roli euro.] [Jeżeli zalecenie Rady nie zostanie przyjęte do czasu przyjęcia decyzji wykonawczej Rady, proszę usunąć ten motyw.]

(5) W dniu 30 kwietnia 2021 r. Włochy przedstawiły Komisji swój krajowy plan odbudowy i zwiększania odporności, zgodnie z art. 18 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/241. Plan ten złożono po przeprowadzeniu, zgodnie z krajowymi uregulowaniami, procesu konsultacji z władzami lokalnymi i regionalnymi, partnerami społecznymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, organizacjami młodzieżowymi i innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami. Poczucie odpowiedzialności krajowej za plany odbudowy i zwiększania odporności jest podstawą ich pomyślnej realizacji oraz ich trwałego wpływu na szczeblu krajowym i wiarygodności na szczeblu europejskim. Na podstawie art. 19 tego rozporządzenia Komisja oceniła adekwatność, skuteczność, efektywność oraz spójność planu odbudowy i zwiększania odporności, zgodnie z wytycznymi dotyczącymi oceny zawartymi w załączniku V do tego rozporządzenia.

(6) Plany odbudowy i zwiększania odporności powinny służyć realizacji ogólnych celów Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności ustanowionego rozporządzeniem (UE) 2021/241 oraz Instrumentu UE na rzecz Odbudowy ustanowionego rozporządzeniem Rady (UE) 2020/2094 w celu wspierania odbudowy po kryzysie wywołanym COVID-19. Powinny one promować spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną Unii poprzez przyczynianie się do realizacji sześciu filarów, o których mowa w art. 3 rozporządzenia (UE) 2021/241.

(7) Realizacja planów odbudowy i zwiększania odporności państw członkowskich będzie stanowić skoordynowany wysiłek w zakresie inwestycji i reform w całej Unii. Dzięki skoordynowanej realizacji tych reform i inwestycji przy jednoczesnym wdrażaniu projektów transgranicznych będą one wzajemnie się wzmacniać i generować pozytywne efekty zewnętrzne w całej Unii. W związku z tym około jedna trzecia wpływu instrumentu na wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy w państwach członkowskich będzie wynikać z efektów zewnętrznych pochodzących z innych państw członkowskich.

Wyważona reakcja przyczyniająca się do realizacji sześciu filarów

(8) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. a) i sekcją 2.1 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 plan odbudowy i zwiększania odporności stanowi w dużym stopniu (rating A) kompleksową i odpowiednio wyważoną reakcję na sytuację gospodarczą i społeczną, tym samym przyczyniając się odpowiednio do realizacji wszystkich sześciu filarów, o których mowa w art. 3 rozporządzenia (UE) 2021/241, z uwzględnieniem szczególnych wyzwań i alokacji finansowej dotyczących danego państwa członkowskiego.

(9) Plan obejmuje szeroki wachlarz inwestycji i reform, które mają pomóc sprostać wyzwaniom związanym z zieloną transformacją, takim jak zwiększenie efektywności energetycznej budynków, zmniejszenie emisyjności działalności gospodarczej, łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej, wydajniejsze wykorzystanie zasobów wodnych, wzmocnienie gospodarki o obiegu zamkniętym oraz ochrona i zwiększanie bioróżnorodności. Plan ma również na celu sprostanie wyzwaniom cyfrowym poprzez cyfryzację ważnych usług publicznych, takich jak wymiar sprawiedliwości, publiczne służby zatrudnienia, edukacja i opieka zdrowotna, oraz korzystanie z technologii cyfrowych przez obywateli i przedsiębiorstwa, czemu służy pakiet łączący inwestycje bezpośrednie i systemy zachęty takie jak Transizione 4.0.

Plan uwzględnia umiejętności cyfrowe poprzez zróżnicowany zestaw środków ukierunkowanych na ogół społeczeństwa, administrację publiczną, system edukacji i rynek pracy.

(10) Plan promuje inteligentny, zrównoważony wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu w ramach wszystkich misji i komponentów, zarówno poprzez inwestycje mające na celu zwiększenie kapitału fizycznego i ludzkiego, jak i reformy, które powinny mieć wpływ na wydajność i konkurencyjność w średnim i długim okresie. Na przykład w dwóch pierwszych komponentach misji 1 planu zaproponowano znaczące reformy w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości, konkurencji, zamówień publicznych, administracji publicznej oraz systemu podatkowego i wydatków publicznych, które to reformy powinny wyeliminować zatory poważnie utrudniające funkcjonowanie włoskiej gospodarki; zaproponowano również znaczne inwestycje, które koncentrują się na cyfryzacji różnych sektorów gospodarki, co powinno mieć pozytywny wpływ na wydajność. Zgodnie z priorytetami Europejskiego Zielonego Ładu komponenty misji 2 i 3 mają na celu promowanie zrównoważonego wzrostu gospodarczego, efektywności energetycznej oraz łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej poprzez szereg ambitnych reform i inwestycji w różnych sektorach, takich jak gospodarka wodna, planowanie przestrzenne, efektywność energetyczna budynków, zrównoważona mobilność w miastach i w całym kraju, rozwój energii ze źródeł odnawialnych, bioróżnorodność i wzmocnienie gospodarki o obiegu zamkniętym. Komponenty misji 4 mają na celu sprostanie wyzwaniom związanym z edukacją oraz badaniami i innowacjami, łącząc w wyważony sposób inwestycje i reformy.

(11) Oczekuje się, że plan odbudowy i zwiększania odporności wzmocni spójność społeczną i terytorialną poprzez realizację specjalnych inwestycji i reform mających na celu poprawę sytuacji najsłabszych grup społecznych i słabiej rozwiniętych regionów kraju. Planowane są znaczące definicje w kapitał rzeczowy w regionach południowych. Inwestycje te dotyczą głównie transportu, technologii cyfrowych, gospodarki odpadami i gospodarki wodnej. Silny nacisk na południe kraju kładziony jest również w ramach działań w obszarze edukacji i umiejętności oraz działań na rzecz najsłabszych grup społecznych, w szczególności tych ujętych w komponentach misji 4 i 5, które mają mieć znaczący pozytywny wpływ na spójność społeczną. Komponenty misji 6 mają na celu sprostanie wyzwaniom w sektorze opieki zdrowotnej poprzez prowadzenie znaczących działań na rzecz cyfryzacji tego sektora, wzmocnienia podstawowej opieki zdrowotnej oraz zwiększenia zdolności sektora do reagowania na rosnące potrzeby związane z demografią i jego gotowości na sytuacje kryzysowe.

Sprostanie wszystkim wyzwaniom lub ich znacznej części, które zostały wskazane w zaleceniach dla poszczególnych krajów

(12) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. b) i sekcją 2.2. załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 plan odbudowy i zwiększania odporności ma przyczynić się do skutecznego sprostania wszystkim wyzwaniom lub znacznej części wyzwań (rating A), które zostały wskazane w skierowanych do danego państwa członkowskiego zaleceniach krajowych, w tym w zakresie ich aspektów fiskalnych, oraz w zaleceniach wydanych na podstawie art. 6 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011, skierowanych do danego państwa członkowskiego, lub wyzwaniom wskazanym w innych stosownych dokumentach formalnie przyjętych przez Komisję w ramach europejskiego semestru.

(13) Plan zawiera obszerny zestaw wzajemnie wzmacniających się reform i inwestycji, które przyczyniają się do skutecznego sprostania wszystkim wyzwaniom gospodarczym i społecznym określonym przez Radę w zaleceniach krajowych skierowanych do Włoch w ramach europejskiego semestru w latach 2019 i 2020 lub znacznej części tych wyzwań. Oczekuje się w szczególności, że reformy i inwestycje ujęte w planie przyczynią się do stabilności finansów publicznych, zwiększą odporność sektora opieki zdrowotnej, poprawią skuteczność aktywnych polityk rynku pracy i polityk społecznych oraz poprawią wyniki kształcenia i podnoszenie kwalifikacji. Spodziewane jest ponadto, że plan pobudzi inwestycje wspierające dwojaką transformację, zwłaszcza w sektorach sieciowych, usługach użyteczności publicznej oraz badaniach i innowacjach, w celu zmniejszenia dysproporcji regionalnych, zwiększenia skuteczności administracji publicznej i efektywności systemu wymiaru sprawiedliwości, poprawy otoczenia działalności gospodarczej i usunięcia barier dla konkurencji.

(14) W zakresie polityk fiskalno-strukturalnych plan zawiera działania mające na celu zwiększenie skuteczności poboru podatków i nasilenie walki z uchylaniem się od opodatkowania, a także działania na rzecz zwiększenia efektywności wydatków publicznych poprzez wzmocnienie ram przeglądu wydatków i dokończenie reformy relacji fiskalnych na różnych szczeblach sektora instytucji rządowych i samorządowych. Spodziewane jest, że również środki strukturalne mające na celu ulepszenie ram udzielania zamówień publicznych przyczynią się do poprawy jakości finansów publicznych. Zalecenia dotyczące natychmiastowej reakcji na pandemię środkami polityki fiskalnej można uznać za wykraczające poza zakres włoskiego planu odbudowy i zwiększania odporności, niezależnie od faktu, że Włochy zasadniczo adekwatnie i wystarczająco zareagowały na potrzebę natychmiastowego wsparcia gospodarki za pomocą środków fiskalnych w latach 2020 i 2021, zgodnie z postanowieniami ogólnej klauzuli wyjścia. Ponadto zalecenie poczynienia przez Włochy wystarczających postępów w osiągnięciu średniookresowego celu budżetowego w 2020 r. nie jest już aktualne ze względu zarówno na zakończenie odpowiedniego okresu budżetowego, jak i uruchomienie w marcu 2020 r. ogólnej klauzuli wyjścia paktu stabilności i wzrostu w kontekście kryzysu pandemicznego.

(15) Plan obejmuje jedną reformę i kilka inwestycji mających na celu ograniczenie pracy nierejestrowanej, a także interwencje służące poprawie wyników kształcenia i zmniejszeniu odsetka osób wcześnie kończących naukę, który jest wyższy od średniej unijnej. Plan zawiera również działania mające na celu zwiększenie udziału kobiet w rynku pracy poprzez pakiet łączący reformy i inwestycje, w tym zwiększenie dostępności placówek opieki nad dziećmi. W planie ujęto oprócz tego działania mające na celu zwiększenie umiejętności, w tym umiejętności cyfrowych, oraz poprawę szans młodzieży i najsłabszych grup społecznych.

(16) Plan obejmuje znaczące reformy i inwestycje mające na celu zwiększenie efektywności administracji publicznej, w szczególności lepsze zarządzanie zatrudnieniem w sektorze publicznym i wzmocnienie zdolności administracyjnych. Działania dotyczące zatrudnienia w sektorze publicznym koncentrują się na reformie procedur naboru i rekrutacji pracowników sektora publicznego. Nowy system powinien zostać natychmiast przetestowany przy okazji naboru personelu potrzebnego do zarządzania planem. Reformie towarzyszą inwestycje w stworzenie jednej wspólnej platformy rekrutacyjnej oraz w podnoszenie i zmianę kwalifikacji, a także reforma ścieżek karier w administracji publicznej. Planowane jest uproszczenie procedur

administracyjnych poprzez doraźne interwencje legislacyjne („szybka ścieżka”) i wyeliminowanie zezwoleń, które nie są uzasadnione interesem publicznym. Działania te są uzupełnione i wzmocnione przez znaczne inwestycje i reformy mające na celu pobudzenie cyfryzacji w administracji publicznej. Aby zapewnić szybkie tempo wdrażania reform i inwestycji w ICT, powołany zostanie specjalny „urząd ds. transformacji” dla cyfrowej administracji publicznej.

(17) Szereg reform i inwestycji w sektorze opieki zdrowotnej ma na celu zapewnienie podstawowych warunków niezbędnych do zwiększenia odporności służby zdrowia, w szczególności w zakresie lokalnej opieki zdrowotnej, telemedycyny i inwestycji w cyfryzację systemu. Znaczne inwestycje połączone z reformami sektorowymi mają na celu wspieranie dwojakiej transformacji oraz badań naukowych i innowacji, z uwzględnieniem różnic regionalnych. Dotyczy to w szczególności działań na rzecz budowy i modernizacji infrastruktury cyfrowej, rozwoju gospodarki o obiegu zamkniętym i usprawnienia gospodarki odpadami oraz gospodarki wodnej, poprawy efektywności energetycznej budynków, zwiększenia produkcji energii ze źródeł odnawialnych, rozwoju zrównoważonego transportu i zmniejszenia skali rozdrobnienia infrastruktury wodociągowej. Do planu włączono szereg inwestycji i reform mających pobudzić badania naukowe i innowacje, ukierunkowanych w szczególności na młodych naukowców i zaangażowanie ze strony instytucji publicznych i prywatnych.

(18) W planie przewidziano również poważne reformy mające na celu poprawę ogólnego otoczenia działalności gospodarczej i zmniejszenie barier dla konkurencji. Oczekuje się, że uchwalenie nowej corocznej ustawy o konkurencji na 2021 r. skróci czas potrzebny na rozpoczęcie działalności gospodarczej we Włoszech i zwiększy liczbę konkurencyjnych procedur udzielania zamówień publicznych na lokalne usługi, zwłaszcza w zakresie gospodarowania odpadami i transportu, w szczególności porty, regionalny transport kolejowy i lokalny transport publiczny, oraz udzielania koncesji, w szczególności na autostrady, stacje ładowania na potrzeby elektromobilności i elektrownie wodne. Na mocy prawodawstwa w sektorze energetycznym wycofywane są stopniowo regulowane ceny energii elektrycznej i włączane są środki wspomagające mające zwiększyć konkurencję na detalicznych rynkach energii oraz wprowadzić inteligentne liczniki drugiej generacji. Przegląd przepisów dotyczących zamówień publicznych obejmuje regulacje mające na celu skrócenie czasu między publikacją zamówień a ich udzieleniem, koordynację polityki zamówień publicznych, upowszechnienie e-zamówień, profesjonalizację nabywców publicznych i racjonalizację instytucji zamawiających. Oczekuje się, że przegląd ten zostanie wdrożony z myślą o odpowiednim wyważeniu korzyści wynikających z uproszczeń i potrzeby kontroli służących zwalczaniu korupcji i nadużyć finansowych. W planie przewidziano konsolidację organów nadzoru rynku, cyfryzację kontroli produktów i utworzenie nowych akredytowanych laboratoriów. Spodziewane jest, że poprawa otoczenia działalności gospodarczej będzie sprzyjać przedsiębiorczości i poprawi warunki ramowe dla konkurencji oraz ułatwi bardziej efektywną alokację zasobów, co przełoży się potencjalnie na wzrost wydajności.

(19) Plan zawiera ponadto ambitne środki mające na celu zreformowanie i modernizację wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych, karnych i administracyjnych. Inwestycje ujęte w planie mają na celu cyfryzację sądów, szkolenie sędziów i pracowników oraz zwiększenie ogólnej efektywności sądów; działania te będą wdrażane w najbliższej perspektywie i są nastawione na czynniki organizacyjne, aby

przyspieszyć osiągnięcie wyników w ramach realizowanych reform. Ustanowienie i wzmocnienie „urzędu ds. procesów sądowych”, jako integralna część reformy wymiaru sprawiedliwości, powinno pomóc sędziom zmniejszyć obecne zaległości w rozpatrywaniu spraw sądowych i skrócić całkowitą długość postępowań w ramach strategii odbudowy przyczyniającej się do zapewnienia szybkiej realizacji reform i inwestycji, co będzie miało pozytywny wpływ również na walkę z korupcją i ogólne otoczenie działalności gospodarczej. Spodziewane jest również, że środki te poprawią jakość wymiaru sprawiedliwości, pomagając sędziom w wykonywaniu rutynowych czynności polegających na uczeniu się, badaniach prawnych, przygotowywaniu dokumentów, organizacji akt, a przez to umożliwiając im skupienie się na bardziej złożonych zadaniach.

(20) Oczekuje się, że odpowiadając na wymienione powyżej wyzwania, plan odbudowy i zwiększania odporności przyczyni się również do skorygowania zakłóceń równowagi[3] występujących we Włoszech, zwłaszcza wysokiego długu publicznego i utrzymującej się słabej dynamiki wzrostu wydajności przy wysokim bezrobociu i wciąż dużym odsetku kredytów zagrożonych, choć pojawiła się już tendencja spadkowa.

Przyczynienie się do potencjału wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy oraz odporności gospodarczej, społecznej i instytucjonalnej

(21) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. c) i sekcją 2.3 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 plan odbudowy i zwiększania odporności ma mieć duży wpływ (rating A) na wzmocnienie potencjału wzrostu gospodarczego, tworzenie miejsc pracy oraz zwiększenie odporności gospodarczej, społecznej i instytucjonalnej Włoch, przyczyniając się do realizacji Europejskiego filaru praw socjalnych, w tym poprzez promowanie polityki na rzecz dzieci i młodzieży, na złagodzenie skutków gospodarczych i społecznych kryzysu związanego z COVID-19, a przez to na wzmocnienie spójności i konwergencji gospodarczej, społecznej i terytorialnej w Unii.

(22) Z symulacji przeprowadzonych przez służby Komisji wynika, że plan może przyczynić się do zwiększenia PKB Włoch o 2,5 % do 2026 r.[4] Chociaż w krótkim okresie dominują skutki popytowe uzyskane dzięki wzrostowi inwestycji publicznych, to prognozuje się, że wyższe inwestycje zwiększą publiczny kapitał rzeczowy, co będzie miało pozytywny wpływ na potencjalny i rzeczywisty PKB w średnim okresie. Plan powinien przyczynić się do wsparcia spójności terytorialnej. W przypadku co najmniej 40 % inwestycji alokowanych w planie wskazano, że są przeznaczone do realizacji w regionach południowych. Plan ma wyeliminować lukę infrastrukturalną oraz zwiększyć wydajność i konkurencyjność słabiej rozwiniętych regionów poprzez inwestycje w sieci szerokopasmowe, koleje dużych prędkości i linie regionalne, gospodarkę odpadami i gospodarkę wodną, porty i połączenia na potrzeby dostaw „na ostatnim kilometrze” w specjalnych strefach ekonomicznych. Południowym regionom i obszarom wewnętrznym kraju poświęca się szczególną uwagę również w ramach interwencji mających na celu rewitalizację obszarów miejskich i poprawę warunków

[3] Te zakłócenia równowagi makroekonomicznej są przedmiotem zaleceń wydanych na podstawie art. 6 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 w 2019 i 2020 r.

[4] Takie symulacje odzwierciedlają ogólny wpływ NextGenerationEU, który obejmuje również finansowanie na rzecz REACT-EU, oraz zwiększone finansowanie na rzecz programu Horyzont, InvestEU, FST, rozwoju obszarów wiejskich i RescEU. Symulacje te nie uwzględniają możliwego pozytywnego wpływu reform strukturalnych, który może być znaczny.

życia najsłabszych grup ludności. Oczekuje się, że reformy ujęte w planie, w szczególności reforma administracji publicznej, oraz działania związane ze wspieraniem zdolności administracji lokalnej przyczynią się do zwiększenia skuteczności administracji publicznej w tych regionach.

(23) Poszczególne komponenty planu zawierają szeroki wachlarz znaczących inwestycji mających na celu zmniejszenie nierówności i podatności na zagrożenia społeczne; również w ramach tych inwestycji szczególną uwagę poświęca się południu kraju. Uwzględniono wiele ważnych aspektów, takich jak zwiększenie dostępności mieszkań socjalnych, poprawa dostępu do usług socjalnych, zwłaszcza dla osób z niepełnosprawnościami i niesamodzielnych osób starszych, rozszerzenie usług opieki domowej i wsparcie dla defaworyzowanych społeczności poprzez plany rewitalizacji obszarów miejskich. Interwencjom tym towarzyszą reformy, które powinny uprościć dostęp do niektórych usług socjalnych, takie jak ustawa ramowa o osobach z niepełnosprawnościami oraz reforma związana z upowszechnieniem telemedycyny i rozbudową sieci bliskiego zasięgu. Działania te, wraz z innymi środkami ujętymi w komponentach takich jak związane z zatrudnieniem, edukacją lub zdrowiem, uwzględniają szereg zasad Europejskiego filaru praw socjalnych.

(24) W planie skoncentrowano się również na politykach na rzecz młodzieży i dzieci: obejmuje on szereg środków takich jak poprawa jakości przedszkoli i usług opieki nad dziećmi oraz zwiększenie dostępności miejsc w tych placówkach (pod tym względem Włochy pozostają w tyle w porównaniu ze średnią unijną). Plan ma również na celu zwiększenie liczby osób podejmujących studia wyższe, zwłaszcza w obszarze nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki, oraz stworzenie sieci uczelni oferujących krótkie kursy podyplomowe. Plan zawiera szereg działań mających na celu wzmocnienie włoskiej zdolności do badań, w szczególności reformę ułatwiającą mobilność wybitnych naukowców i menadżerów, uproszczenie zarządzania środkami finansowymi i reformę ścieżki kariery naukowców. Spodziewane jest także, że plan wesprze wdrażanie technologii cyfrowych w szkolnictwie podstawowym i średnim, a mianowicie wykorzystywanie zasobów cyfrowych na lekcjach, cyfryzację treści edukacyjnych oraz tworzenie laboratoriów wykorzystujących technologie edukacyjne, np. roboty programowalne. Zaplanowano również działania wzmacniające zdolność do zatrudnienia młodych ludzi oraz wspierające tworzenie miejsc pracy w kontekście cyfrowej i zielonej transformacji. Oprócz tego oczekuje się, że reformy systemu edukacji i aktywnych polityk rynku pracy poprawią warunki ramowe i pomogą czerpać korzyści z tych inwestycji.

(25) Plan obejmuje inwestycje i reformy mające na celu zwiększenie kapitału ludzkiego i promowanie równych szans edukacyjnych w całym kraju, które to reformy powinny przyczynić się do zmniejszenia nierówności i dysproporcji regionalnych pod względem infrastruktury szkolnej i wyników kształcenia. Spodziewane jest, że regiony południowe odniosą znaczne korzyści z planowanych inwestycji w obiekty sportowe, żłobki i mieszkania studenckie, a także z większej liczby stypendiów uniwersyteckich i z ukierunkowanych projektów mających na celu zmniejszenie odsetka osób wcześnie kończących naukę i poprawę wyników kształcenia uczniów w trudnej sytuacji. Działania ujęte w planie mają również na celu zwiększenie kompetencji i umiejętności w szkolnictwie średnim i wyższym, poprawę usług socjalnych na obszarach wewnętrznych kraju, wykorzystywanie w większym stopniu na cele społeczne skonfiskowanego mienia pochodzącego z przestępczości zorganizowanej, a także wzmocnienie terytorialnej opieki zdrowotnej.

Zasada „nie czyń poważnych szkód”

(26) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. d) i sekcją 2.4 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 włoski plan odbudowy i zwiększania odporności ma przyczynić się do zapewnienia, aby żadne z działań (rating A) służących realizacji reform i projektów inwestycyjnych ujętych w planie odbudowy i zwiększania odporności nie czyniło poważnych szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852[5] (zasada „nie czyń poważnych szkód”), a mianowicie łagodzenia zmian klimatu, adaptacji do zmian klimatu, zrównoważonego wykorzystywania i ochrony zasobów wodnych i morskich, gospodarki o obiegu zamkniętym, zapobiegania zanieczyszczeniu i jego kontroli oraz ochrony i odbudowy bioróżnorodności i ekosystemów. W swojej ocenie zgodności z tą zasadą Włochy zastosowały się do wytycznych technicznych Komisji Europejskiej dotyczących zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C58/01) i w stosownych przypadkach zobowiązały się do wdrożenia konkretnych działań zapisanych w odpowiednich kamieniach milowych i wartościach docelowych, aby uniknąć poważnych szkód.

(27) Ze względu na charakter niektórych środków przewidzianych w planie wymagały one szczególnej uwagi, aby zapewnić, że nie wystąpią poważne szkody. Należy wprowadzić kamienie milowe dotyczące inwestycji w renowacje, biometan, wodór, nawadnianie i połączenia na potrzeby dostaw „na ostatnim kilometrze”. Odpady powstałe w wyniku renowacji powinny być przetwarzane zgodnie z zasadami gospodarki o obiegu zamkniętym. Działania w zakresie przetwarzania odpadów nie obejmują inwestycji w spalanie ani w przetwarzanie mechaniczno-biologiczne, zgodnie z zasadą „nie czyń poważnych szkód”. Środki mające na celu wymianę flot pojazdów i parków maszynowych zapewniają kwalifikowanie do finansowania wyłącznie czystych ekologicznie pojazdów. Biometan zużywany przez pojazdy jest zgodny z dyrektywą (UE) 2018/2001 (wersja przekształcona) w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych. Wprowadzono również szczególne zabezpieczenia w zakresie ochrony bioróżnorodności.

Przyczynienie się do zielonej transformacji, w tym bioróżnorodności

(28) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. e) i sekcją 2.5 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 plan odbudowy i zwiększania odporności zawiera działania, które przyczyniają się w dużym stopniu (rating A) do zielonej transformacji, w tym do różnorodności biologicznej, lub do sprostania związanym z tym wyzwaniom. Działania wspierające realizację celów klimatycznych stanowią kwotę wynoszącą 37,5 % łącznej alokacji w ramach planu, obliczoną zgodnie z metodyką określoną w załączniku VI do rozporządzenia (UE) 2021/24. Zgodnie z art. 17 rozporządzenia (UE) 2021/241 plan odbudowy i zwiększania odporności jest spójny z informacjami zawartymi w krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu do 2030 r.

(29) Plan odbudowy i zwiększania odporności obejmuje szeroki wachlarz inwestycji i reform, które mają sprostać wyzwaniom związanym z zieloną transformacją, i jest ogólnie dobrze dostosowany do priorytetów Europejskiego Zielonego Ładu oraz

[5] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 13).

związanego z nim Planu w zakresie celów klimatycznych na 2030 r., a także do celu, który zakłada, że społeczeństwo Europy stanie się odporne na zmianę klimatu do 2050 r. Plan zawiera pewną liczbę ambitnych działań związanych z renowacjami budynków na potrzeby efektywności energetycznej, w szczególności poprzez wprowadzenie odliczenia podatkowego (wł. *Superbonus*) kosztów renowacji nieruchomości mieszkalnych, ale przewiduje również bezpośrednie inwestycje zwiększające efektywność energetyczną gmin, szkół, budynków sądowych, hoteli, muzeów, kin i teatrów. Kolejnym celem planu jest zwiększenie konkurencji na rynkach energii elektrycznej i gazu oraz promowanie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych. Interwencje te obejmują inwestycje mające na celu wspieranie odnawialnych źródeł energii na potrzeby społeczności energetycznych i współdziałających prosumentów energii ze źródeł odnawialnych, a także rozwój morskiej produkcji energii elektrycznej i inteligentnych sieci.

(30) Plan zawiera reformy mające ułatwić wydawanie pozwoleń na produkcję energii ze źródeł odnawialnych i zmienić procedury przyznawania koncesji na produkcję energii wodnej. W planie skoncentrowano się na ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych pochodzących z transportu i przewidziano znaczne inwestycje w miejską mobilność zgodną z zasadami zrównoważonego rozwoju, w tym elektromobilność, a także w rozwój infrastruktury kolejowej w celu wsparcia przesunięcia międzygałęziowego oraz inwestycje mające na celu ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w transporcie lotniczym i morskim oraz w rolnictwie. Plan wspiera ponadto wysiłki Włoch służące przystosowaniu się do zmiany klimatu, a także działania na rzecz jakości infrastruktury i jej odporności na wstrząsy sejsmiczne. Spodziewane jest, że plan przyczyni się do sprostania istniejącym wyzwaniom w zakresie gospodarowania odpadami, wesprze gospodarkę o obiegu zamkniętym, poprawi gospodarkę wodną i gospodarkę ściekową oraz zwiększy ochronę bioróżnorodności. W tym celu w planie ujęto środki takie jak przyjęcie nowej strategii na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym, modernizacja istniejących zakładów gospodarowania odpadami i budowa nowych, ulepszenie infrastruktury wodnej w celu zwiększenia dostaw i ograniczenia strat wody oraz zestaw środków na rzecz ponownego zalesiania i przywrócenia do stanu pierwotnego obszarów naturalnych oraz siedlisk dna morskiego i siedlisk morskich.

Przyczynienie się do transformacji cyfrowej

(31) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. f) i sekcją 2.6 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 plan odbudowy i zwiększania odporności zawiera działania, które skutecznie przyczyniają się w dużym stopniu (rating A) do transformacji cyfrowej lub do sprostania związanym z tym wyzwaniom. Działania wspierające realizację celów cyfrowych stanowią kwotę wynoszącą 25,1 % łącznej alokacji w ramach planu, obliczoną zgodnie z metodyką określoną w załączniku VI do rozporządzenia (UE) 2021/24.

(32) Ogółem dwanaście komponentów obejmuje środki przyczyniające się do transformacji cyfrowej przy zastosowaniu szerokiego, przekrojowego podejścia. Planuje się znaczne inwestycje w obszarze cyfryzacji przedsiębiorstw, w tym zachęty do wprowadzenia bardziej inteligentnych systemów produkcji (Transizione 4.0). Przewidziano również wsparcie dla sieci umożliwiających współpracę w dziedzinie badań naukowych i innowacji oraz transfer technologii między uniwersytetami, instytutami badawczymi i przedsiębiorstwami. Spodziewane jest, że inwestycja w dokończenie budowy ultraszybkich sieci szerokopasmowych i w łączność 5G przyczyni się do osiągnięcia

europejskich celów cyfrowych na 2030 r., a ich szybkie wdrożenie przyniesie znaczne korzyści gospodarce i społeczeństwu.

(33) Inne znaczące inwestycje ukierunkowane są na cyfryzację administracji publicznej: zaplanowane są działania w zakresie podstawowej administracji publicznej, sektora opieki zdrowotnej i sektora edukacji. Skuteczne wprowadzenie w życie tych działań przyczyni się do budowy infrastruktury cyfrowej dostosowanej do przyszłych wyzwań, zwiększenia cyberbezpieczeństwa, a także zwiększenia efektywności i odporności administracji publicznej oraz zbliżenia jej do obywateli. W planie przewidziano również działania uzupełniające krajowe inwestycje w cyfryzację systemu wymiaru sprawiedliwości.

(34) Transformacja cyfrowa stanowi poważne wyzwanie dla Włoch, ponieważ kraj ten boryka się ze znacznymi niedoborami umiejętności cyfrowych, zarówno podstawowych, jak i zaawansowanych, co znajduje również odbicie w niskim poziomie cyfryzacji systemu produkcji. Celem planu jest przyczynienie się do sprostania tym wyzwaniom za pomocą inwestycji w umiejętności nastawionych na potrzeby ogółu społeczeństwa, osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym, nauczycieli, urzędników służby cywilnej oraz siły roboczej. Rozwój zaawansowanych umiejętności cyfrowych uwzględnia się w ramach szerszych działań, które przyczyniają się do zwiększenia dostępności technicznych i specjalistycznych umiejętności cyfrowych.

Trwały wpływ

(35) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. g) i sekcją 2.7 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 plan odbudowy i zwiększania odporności ma mieć trwały wpływ na Włochy w dużym stopniu (rating A).

(36) W planie uwzględniono kluczowe reformy, które mają pomóc sprostać wyzwaniom istniejącym od dłuższego czasu we Włoszech i które mogą potencjalnie doprowadzić do strukturalnej poprawy konkurencyjności włoskiej gospodarki. W szczególności proponowana reforma administracji publicznej powinna uzupełnić i dokończyć kompleksową reformę przyjętą w 2014 r. Pełne, szybkie i właściwe wdrożenie nowego zestawu środków powinno zwiększyć skuteczność administracji. Spodziewane jest, że w połączeniu z planowaną reformą wymiaru sprawiedliwości mającą na celu radykalne zmniejszenie liczby zaległych spraw, zarówno w postępowaniach cywilnych, jak i karnych, oraz zmniejszenie liczby zaległych spraw w postępowaniach administracyjnych, znacznie poprawi to funkcjonowanie gospodarki. Plan obejmuje ponadto szereg ambitnych reform mających na celu usunięcie przeszkód w otoczeniu działalności gospodarczej oraz wprowadzenie większej przejrzystości w niektórych sektorach gospodarki i otwarcie ich na konkurencję. Również reformy sektorowe, takie jak reformy planowane w sektorze energetycznym i sektorze wodnym, służą usunięciu poważnych słabości poprzez likwidację dużych barier; oczekuje się, że będą one miały pozytywny trwały wpływ na wzrost gospodarczy i wydajność. Oczekuje się, że reformy te zwiększą korzyści uzyskane dzięki kompleksowemu pakietowi inwestycji planowanych w różnych sektorach włoskiej gospodarki, które mają zmodernizować infrastrukturę fizyczną w całym kraju, wzmocnić kapitał ludzki i przyspieszyć zieloną i cyfrową transformację. Trwały wpływ planu można również zwiększyć, wykorzystując synergię między planem a innymi programami, w tym finansowanymi z funduszy

polityki spójności, w szczególności przez skuteczne zajęcie się głęboko zakorzenionymi wyzwaniami terytorialnymi i promowanie zrównoważonego rozwoju.

Monitorowanie i realizacja

(37) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. h) i sekcją 2.8 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 ustalenia zaproponowane w planie odbudowy i zwiększania odporności są adekwatne (rating A), aby zapewnić skuteczne monitorowanie i realizację planu odbudowy i zwiększania odporności, w tym planowanego harmonogramu działań, kamieni milowych i wartości docelowych oraz związanych z nimi wskaźników.

(38) Do celów realizacji i monitorowania planu odbudowy i zwiększania odporności zaplanowano wielopoziomową strukturę zarządzania. Obejmuje ona w szczególności: na szczeblu politycznym – komitet sterujący ustanowiony przy Prezydium Rady Ministrów; na poziomie dialogu społecznego – organ konsultacyjny, w którym uczestniczyć będą odpowiednie zainteresowane strony; na poziomie technicznym – sekretariat ustanowiony przy Prezydencji Rady Ministrów, którego zadaniem będzie wspieranie prac komitetu sterującego i organu konsultacyjnego, centralnej struktury ds. koordynacji i monitorowania ustanowionej w Ministerstwie Gospodarki i Finansów oraz struktur ds. koordynacji technicznej wyznaczonych na szczeblu organów administracji centralnej odpowiedzialnych za poszczególne działania. W modelu tym przewidziano również utworzenie niezależnego podmiotu audytowego odpowiedzialnego za wdrażanie systemów kontroli wewnętrznej. Właściwe jednostki administracji centralnej i lokalnej pozostają odpowiedzialne za realizowanie w praktyce zaplanowanych działań. W modelu zarządzania wyraźnie przydzielono obowiązki w zakresie realizacji planu, monitorowania postępów i sprawozdawczości. Te obowiązki i uprawnienia określono w szczególności w dekrecie z mocą ustawy nr 77 z dnia 31 maja 2021 r., który przyczynia się do upełnomocnienia właściwych organów. Model ten ma tworzyć synergie i zapewniać koordynację między Instrumentem a innymi programami Unii w celu usprawnienia wdrażania funduszy unijnych we Włoszech. Wzmocnienie zdolności administracyjnych, w tym poprzez dodatkowe zasoby ludzkie i zapewnienie wsparcia technicznego organom administracji, a także uproszczenie procedur administracyjnych zostało włączone do aktów prawnych (dekret z mocą ustawy nr 80 z dnia 9 czerwca 2021 r. i dekret z mocą ustawy nr 77 z dnia 31 maja 2021 r.) w celu zapewnienia terminowej i skutecznej realizacji działań przewidzianych w planie. W dekrecie z mocą ustawy nr 77 z dnia 31 maja 2021 r. ustanowiono też doraźne mechanizmy rozstrzygania kwestii związanych z wdrażaniem. Kamienie milowe i wartości docelowe wskazane w planie Włoch są jasne i realistyczne oraz odpowiednio odzwierciedlają zaplanowane inwestycje i reformy. Odpowiednie wskaźniki są adekwatne, akceptowalne i wiarygodne.

(39) Państwa członkowskie powinny zadbać o to, by informowano o wsparciu finansowym udzielonym w ramach Instrumentu i potwierdzano takie wsparcie zgodnie z art. 34 rozporządzenia (UE) 2021/241. Państwa członkowskie mogą również wystąpić o wsparcie techniczne w ramach Instrumentu Wsparcia Technicznego, aby uzyskać pomoc w realizacji planu.

Kalkulacja kosztów

(40) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. i) i sekcją 2.9 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 przedstawione w planie uzasadnienie kwoty szacunkowych łącznych kosztów planu odbudowy i zwiększania odporności jest w umiarkowanym stopniu

(rating B) racjonalne i wiarygodne, zgodne z zasadą efektywności kosztowej i proporcjonalne do spodziewanego wpływu na krajową gospodarkę i społeczeństwo.

(41) Włochy przedstawiły szacunki kosztów dla wszystkich działań przewidzianych w planie odbudowy i zwiększania odporności, które wiążą się z kosztami. Metodyka i założenia przyjęte w celu osiągnięcia szacunkowych kosztów są ogólnie jasne i wiarygodne w przypadku większości działań ujętych w planie i często opierają się na wcześniejszych projektach o podobnym charakterze lub na odpowiednich badaniach. W przypadku niektórych środków brakuje jednak ważnych informacji na temat metodyki i podstaw, które wykorzystano do oszacowania kosztów, lub informacje te są niekompletne, co sprawia, że szacunki kosztów trudno jest ocenić w pełni pozytywnie. W rezultacie uzasadnienie kwoty szacunkowych łącznych kosztów planu odbudowy i zwiększania odporności jest racjonalne i wiarygodne w umiarkowanym stopniu. Na koniec należy dodać, że szacunkowy łączny koszt planu odbudowy i zwiększania odporności jest zgodny z zasadą efektywności kosztowej i proporcjonalny do spodziewanego wpływu na krajową gospodarkę i społeczeństwo.

Ochrona interesów finansowych

(42) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. j) i sekcją 2.10 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 ustalenia zaproponowane w planie odbudowy i zwiększania odporności oraz dodatkowe środki zawarte w niniejszej decyzji są adekwatne (rating A), aby zapobiegać korupcji, nadużyciom finansowym i konfliktom interesów, a także aby je wykrywać i eliminować, podczas korzystania ze środków finansowych udostępnionych na podstawie tego rozporządzenia, i ustalenia te mają skutecznie zapobiegać podwójnemu finansowaniu w ramach tego rozporządzenia i innych programów unijnych. Pozostaje to bez uszczerbku dla stosowania innych instrumentów i narzędzi służących propagowaniu i egzekwowaniu przestrzegania prawa UE, w tym stosowanych w celu zapobiegania korupcji, nadużyciom finansowym i konfliktom interesów oraz ich wykrywania i korygowania, a także w celu ochrony finansów Unii zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092.

(43) Ocenia się, że system kontroli wewnętrznej i ustalenia zaproponowane w planie odbudowy i zwiększania odporności są wystarczająco solidne pod względem sposobu ich organizacji oraz wyraźnie określają odpowiednie struktury. W planie określono poszczególne organy i podmioty oraz ich role i obowiązki w zakresie wykonywania zadań dotyczących kontroli wewnętrznej. Zadanie ogólnej koordynacji powierzono Ministerstwu Gospodarki i Finansów, a w ramach tego ministerstwa utworzono niezależny podmiot audytowy, którego uprawnienia zostały określone w dekrecie z mocą ustawy nr 77 z dnia 31 maja 2021 r. Planowane są rekrutacje *ad hoc*, aby wzmocnić zdolności administracyjne.

(44) Zapewniono systemy kontroli i inne odpowiednie ustalenia, w tym dotyczące gromadzenia i udostępniania danych dotyczących ostatecznych odbiorców: od połowy 2022 r. poprzez wdrożenie jednolitego systemu informatycznego (ReGiS), a do tego czasu poprzez stosowanie tymczasowych rozwiązań informatycznych opartych na istniejących narzędziach przetwarzania danych, które należy dostosować do tego celu. Na potrzeby gromadzenia danych na podstawie art. 22 ust. 2 lit. d) rozporządzenia (UE) 2021/241 wykorzystywane są informacje z baz danych administracji publicznej, w tym np. baz danych opartych na kodach identyfikacyjnych ofert. W kontekście tymczasowych rozwiązań informatycznych podmiot audytowy powinien skontrolować

gromadzenie danych, o których mowa w art. 22 ust. 2 lit. d) rozporządzenia (UE) 2021/241, i zapewnianie dostępu do tych danych. Odnośne zobowiązanie oraz składanie sprawozdań z jego realizacji przez podmiot audytowy zostały włączone do załącznika do niniejszej decyzji jako kamień milowy. Ustalenia te uznaje się za adekwatne do celów zapobiegania korupcji, nadużyciom finansowym i konfliktom interesów, a także ich wykrywania i eliminowania podczas korzystania ze środków finansowych w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, oraz do celów unikania podwójnego finansowania w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności i innych programów unijnych.

(45) Właściwe działanie kontroli wewnętrznej, struktur sprawozdawczych i ustaleń w zakresie gromadzenia danych, a także przejście na jednolity system (ReGiS) mają kluczowe znaczenie dla sprawozdawczości na temat osiągania kamieni milowych i wartości docelowych oraz tworzenia wniosków o płatność. Warto jest, aby tymczasowe rozwiązania informatyczne, postępy w opracowywaniu nowego środowiska informatycznego (ReGiS) oraz faktyczne przejście na ten system repozytoriów zostały poddane specjalnym audytom IT przez podmiot audytowy w zakresie zdolności ReGiS do wykonywania funkcji opisanych w planie, w szczególności pod kątem integralności danych i zachowania ścieżki audytu. Jeżeli chodzi o system tymczasowy, podmiot audytowy powinien przedstawić, wraz z pierwszym wnioskiem o płatność, sprawozdanie z audytu potwierdzające funkcje systemu repozytoriów.

(46) W celu zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów oraz ich wykrywania i eliminowania przewiduje się wzmocnienie obowiązujących przepisów w kontekście wdrażania planu. Obok ról pełnionych przez Guardia di Finanza, Urząd Antykorupcyjny (ANAC) i Trybunał Obrachunkowy Włoch, w planie jest mowa o stosowaniu jednolitego kodeksu dot. projektów i bazy danych ARACHNE, również w kontekście unikania ryzyka podwójnego finansowania.

Spójność planu

(47) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. k) i sekcją 2.11 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 plan zawiera w dużym stopniu (rating A) działania służące realizacji reform i projektów inwestycji publicznych, które to działania mają spójny charakter.

(48) We włoskim planie odbudowy i zwiększania odporności przedstawiona jest całościowa, strategiczna i konsekwentna wizja, a poszczególne komponenty i działania są ze sobą spójne. Reformy i inwestycje w ramach każdego komponentu są spójne i wzajemnie się wzmacniają, a między komponentami istnieje znaczna komplementarność. Na przykład, obok komponentów poświęconych w całości zielonej i ekologicznej transformacji plan zawiera kilka innych komponentów, w których ujęte są działania promujące efektywność energetyczną i zapobiegające niekorzystnemu wpływowi na zużycie energii. Innym przykładem jest priorytetowe traktowanie młodzieży, kwestii płci i spójności terytorialnej we wszystkich komponentach, niezależnie od tego, jakiej konkretnie tematyki dotyczą. Żadne działania proponowane w ramach danego komponentu nie są sprzeczne z innymi działaniami ani ich nie podważają; nie stwierdzono również sprzeczności między różnymi komponentami.

Równość

(49) Włoski plan odbudowy i zwiększania odporności zawiera środki, co do których oczekuje się, że przyczynią się do sprostania krajowym wyzwaniom w dziedzinie równouprawnienia płci i równych szans dla wszystkich. Obejmują one w szczególności środki odpowiadające na wyzwania związane z równouprawnieniem płci, takie jak wspieranie przedsiębiorczości kobiet i ustanowienie krajowego systemu certyfikacji w zakresie równości mężczyzn i kobiet. Przewidziano również konkretne działania wspierające równe szanse dla młodszych osób, mające na celu m.in. zwiększenie liczby osób rozpoczynających studia na kierunkach nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki, a także poprawę umiejętności cyfrowych i innowacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem równouprawnienia płci i równych szans dla wszystkich. Środki mające na celu poprawę usług socjalnych i zdrowotnych świadczonych na poziomie społeczności lokalnych i w domach, takie jak innowacyjne rozwiązania mieszkaniowe i specjalne urządzenia, mają na celu wspieranie niezależnego życia osób z niepełnosprawnościami i seniorów. W planie wyjaśniono, w jaki sposób poszczególne komponenty mają przyczynić się, bezpośrednio lub pośrednio, do ograniczenia nierówności i wsparcia równości szans, w szczególności w przypadku kobiet i młodzieży. Z planu nie wynika jednak jasno, jakie są spodziewane korzyści dla konkretnych grup, takich jak osoby należące do mniejszości etnicznych lub rasowych. Szczególnie w przypadku, gdy oczekiwane korzyści mają charakter jedynie pośredni, konieczne jest ścisłe monitorowanie realizacji planu w praktyce, aby zapewnić, że przyniesie on spodziewane rezultaty i będzie stanowić element kompleksowej strategii, działając synergistycznie z krajowymi politykami w zakresie równości, takimi jak krajowa strategia na rzecz równouprawnienia płci na lata 2021–2026.

Samoocena bezpieczeństwa

(50) Zgodnie z art. 18 ust. 4 lit. g) rozporządzenia (UE) 2021/241 w planie przewidziano samoocenę bezpieczeństwa inwestycji związanych z usługami i infrastrukturą chmury obliczeniowej dla administracji publicznej. Jeżeli chodzi o działania w zakresie łączności, w szczególności wdrożenia 5G, Włochy potwierdziły, że przeprowadzą taką ocenę na późniejszym etapie, uwzględniając scenariusze dotyczące łączności, wynikające z mapowania potrzeb i konsultacji społecznych. W tym kontekście Włochy stwierdziły, że przeanalizują scenariusze ryzyka oraz wdrożą działania mające na celu zapobieżenie wszelkim potencjalnym zagrożeniom dla bezpieczeństwa lub ich ograniczenie.

Projekty transgraniczne i dotyczące wielu krajów

(51) Plan obejmuje inwestycje wzdłuż korytarzy transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T) oraz transgraniczne połączenie kolejowe między Włochami a Austrią poprzez dokończenie budowy obwodnicy Bolzano na linii Werona-Brenner, które to połączenie stanowi ważny węzeł ruchu pasażerskiego i towarowego między Włochami a Europą Północną i Wschodnią. Wybudowanie oprócz tego co najmniej 3 400 km dróg kolejowych w ramach europejskiego systemu zarządzania transportem kolejowym powinno zapewnić interoperacyjność z systemami kolejowymi innych państw członkowskich. Plan zawiera działania wspierające instalację infrastruktury światłowodowej i technologii opartych na 5G wzdłuż europejskich korytarzy 5G. W planie przewidziano również finansowanie udziału włoskich firm w zatwierdzonych i potencjalnych ważnych projektach stanowiących przedmiot

wspólnego europejskiego zainteresowania oraz w partnerstwach badawczo-rozwojowych, a także wzmocnienie sieci europejskich ośrodków innowacji cyfrowych w celu wymiany wiedzy i doświadczeń z innymi krajami europejskimi.

Proces konsultacji

(52) Plan poddano procedurze konsultacji i kontaktowano się w jego sprawie z różnymi zainteresowanymi stronami, w tym władzami regionalnymi i lokalnymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, partnerami społecznymi, środowiskiem akademickim i ekspertami w dziedzinie poszczególnych polityk. Po zaopiniowaniu przez włoski parlament strategicznych wytycznych dotyczących opracowania planu, które zaproponował rząd, pierwsza wersja planu została zatwierdzona przez Radę Ministrów w dniu 12 stycznia 2021 r. Po zmianie rządu w lutym 2021 r. kontynuowano analizę projektu planu i konsultacje z odpowiednimi zainteresowanymi stronami. Izba Deputowanych i Senat przeprowadziły szereg wysłuchań z udziałem różnych zainteresowanych stron, takich jak władze regionalne i lokalne, partnerzy społeczni, organizacje społeczeństwa obywatelskiego i organy instytucjonalne, po czym zatwierdziły sprawozdania *ad hoc* z tych wysłuchań i rezolucje prowadzące do finalizacji planu na tej podstawie. Rząd przeprowadził z kolei dialog z władzami regionalnymi i lokalnymi w ramach konferencji państwo-regiony. Zmieniony w wyniku tego procesu plan przedstawiono włoskiemu Parlamentowi, który zatwierdził jego przekazanie Komisji Europejskiej.

(53) Jeżeli chodzi o proces konsultacji na etapie wdrażania, włoski plan odbudowy i zwiększania odporności przewiduje kontynuację regularnego dialogu z różnymi organami administracji uczestniczącymi w realizacji planu oraz z zainteresowanymi stronami. Na potrzeby tego dialogu w modelu zarządzania przewidziano powołanie organu konsultacyjnego, w którym uczestniczyć będą partnerzy gospodarczy i społeczni. Aby zapewnić odpowiedzialność odpowiednich podmiotów, kluczowe znaczenie ma zaangażowanie wszystkich odpowiednich władz lokalnych i zainteresowanych stron, w tym partnerów społecznych, w całym okresie realizacji inwestycji i reform przewidzianych w planie.

Pozytywna ocena

(54) Po pozytywnej ocenie Komisji w sprawie planu odbudowy i zwiększania odporności Włoch i stwierdzeniu, że plan ten spełnia w zadowalający sposób kryteria oceny określone w rozporządzeniu (UE) 2021/241, zgodnie z art. 20 ust. 2 tego rozporządzenia, w niniejszej decyzji należy określić reformy i projekty inwestycyjne niezbędne do zrealizowania planu, odpowiednie kamienie milowe, wartości docelowe i wskaźniki, a także kwotę udostępnianą przez Unię na wdrożenie planu w formie bezzwrotnego wsparcia finansowego i wsparcia w formie pożyczki.

Wkład finansowy

(55) Szacunkowy łączny koszt planu odbudowy i zwiększania odporności Włoch wynosi 191 499 177 889 EUR. Ponieważ plan odbudowy i zwiększania odporności spełnia w zadowalający sposób kryteria oceny określone w rozporządzeniu (UE) 2021/241, a ponadto kwota szacunkowych łącznych kosztów planu odbudowy i zwiększania odporności jest wyższa od maksymalnego wkładu finansowego dostępnego dla Włoch, wkład finansowy przydzielony na plan odbudowy i zwiększania odporności Włoch powinien być równy łącznej kwocie wkładu finansowego dostępnego dla Włoch.

(56) Przewiduje się, że obliczenie maksymalnego wkładu finansowego dla Włoch będzie aktualizowane do dnia 30 czerwca 2022 r., zgodnie z art. 11 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241. Tym samym, zgodnie z art. 23 ust. 1 tego rozporządzenia, kwotę dla Włoch należy teraz udostępnić do celów zaciągnięcia zobowiązania prawnego do dnia 31 grudnia 2022 r. Jeżeli będzie to konieczne w związku z aktualizacją maksymalnego wkładu finansowego, Rada, działając na wniosek Komisji, powinna zmienić bez zbędnej zwłoki niniejszą decyzję, aby uwzględnić zaktualizowany maksymalny wkład finansowy.

(57) Aby wesprzeć dodatkowe reformy i inwestycje, Włochy wystąpiły ponadto o wsparcie w formie pożyczki. Maksymalna wielkość pożyczki, o którą wystąpiły Włochy, wynosi 6,8 % ich dochodu narodowego brutto z 2019 r. w cenach bieżących. Kwota szacunkowych łącznych kosztów planu odbudowy i zwiększania odporności jest wyższa niż suma wkładu finansowego dostępnego dla Włoch i wsparcia w formie pożyczki, o które wystąpiono.

(58) Wsparcie, które zostanie udostępnione, jest finansowane z pożyczek zaciąganych przez Komisję w imieniu Unii na podstawie art. 5 decyzji Rady (UE, Euratom) 2020/2053[6]. Wsparcie powinno być wypłacane w transzach, kiedy Włochy osiągną w zadowalający sposób odpowiednie kamienie milowe i wartości docelowe wskazane w odniesieniu do realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności.

(59) Włochy wystąpiły o płatność zaliczkową w wysokości 13 % wkładu finansowego i 13 % pożyczki. Kwotę tę należy udostępnić Włochom z zastrzeżeniem wejścia w życie umowy w sprawie finansowania przewidzianej w art. 23 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/241 i umowy pożyczki przewidzianej w art. 15 ust. 2 tego rozporządzenia i zgodnie z tymi umowami.

(60) Niniejsza decyzja powinna pozostawać bez uszczerbku dla wyniku wszelkich procedur dotyczących przyznawania funduszy unijnych w ramach jakiegokolwiek innego programu UE niż na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/241 lub procedur dotyczących zakłóceń funkcjonowania rynku wewnętrznego, które mogą zostać wszczęte, w szczególności na mocy art. 107 i 108 Traktatu. Niniejsza decyzja nie uchyla obowiązku powiadomienia Komisji przez państwo członkowskie, na podstawie art. 108 Traktatu, o przypadkach potencjalnej pomocy państwa,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1
Zatwierdzenie oceny planu odbudowy i zwiększania odporności

Zatwierdza się ocenę planu odbudowy i zwiększania odporności Włoch na podstawie kryteriów przewidzianych w art. 19 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2021/241. Reformy i projekty inwestycyjne w ramach planu odbudowy i zwiększania odporności, ustalenia oraz harmonogram monitorowania i realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności, w tym odpowiednie kamienie milowe i wartości docelowe oraz dodatkowe kamienie milowe i wartości docelowe związane z płatnością pożyczki, odpowiednie wskaźniki dotyczące osiągnięcia planowanych kamieni milowych i wartości docelowych oraz ustalenia dotyczące

[6] Dz.U. L 424 z 15.12.2020, s. 1.

sposobu zapewnienia Komisji pełnego dostępu do odpowiednich danych bazowych określono w załączniku do niniejszej decyzji.

Artykuł 2
Wkład finansowy

1. Unia udostępnia Włochom wkład finansowy w formie bezzwrotnego wsparcia w wysokości 68 880 513 747 EUR[7]. Kwota 47 925 096 762 EUR jest dostępna do celów zaciągnięcia zobowiązań prawnych do dnia 31 grudnia 2022 r. O ile kwota obliczona dla Włoch w wyniku aktualizacji przewidzianej w art. 11 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241 jest równa tej kwocie albo wyższa od niej, udostępniana jest dodatkowa kwota w wysokości 20 955 416 985 EUR do celów zaciągnięcia zobowiązań prawnych w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.

2. Wkład finansowy Unii jest udostępniany Włochom przez Komisję w transzach zgodnie z załącznikiem do niniejszej decyzji. Kwotę 8 954 466 787 EUR udostępnia się jako płatność zaliczkową, która jest równa 13 % wkładu finansowego. Płatności zaliczkowe i transze mogą być wypłacane przez Komisję w jednej racie albo w kilku ratach. Wielkość rat zależy od dostępności środków finansowych.

3. Płatności zaliczkowe są uruchamiane z zastrzeżeniem wejścia w życie umowy w sprawie finansowania przewidzianej w art. 23 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/241 i zgodnie z tą umową. Płatności zaliczkowe rozlicza się względem wypłacanych transz.

4. Uruchomienie transz zgodnie z umową w sprawie finansowania jest uzależnione od dostępności środków finansowych oraz od decyzji Komisji podjętej zgodnie z art. 24 rozporządzenia (UE) 2021/241 i stwierdzającej, że Włochy osiągnęły w zadowalający sposób odpowiednie kamienie milowe i wartości docelowe wskazane w odniesieniu do realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności. Z zastrzeżeniem wejścia w życie zobowiązań prawnych, o których mowa w ust. 1, aby kwalifikować się do płatności, kamienie milowe i wartości docelowe powinny zostać osiągnięte nie później niż w dniu 31 sierpnia 2026 r.

Artykuł 3
Wsparcie w formie pożyczki

1. Unia udostępnia Włochom pożyczkę w wysokości maksymalnie 122 601 810 400 EUR.

2. Wsparcie w formie pożyczki jest udostępniane Włochom przez Komisję w transzach zgodnie z załącznikiem do niniejszej decyzji. Kwotę 15 938 235 352 EUR udostępnia się jako płatność zaliczkową, która jest równa 13 % pożyczki. Płatności zaliczkowe i transze mogą być wypłacane przez Komisję w jednej racie albo w kilku ratach. Wielkość rat zależy od dostępności środków finansowych.

[7] Ta kwota odpowiada alokacji finansowej po odliczeniu proporcjonalnego udziału wydatków Włoch określonych w art. 6 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241, obliczonej zgodnie z metodyką przyjętą w art. 11 tego rozporządzenia.

3. Płatności zaliczkowe są uruchamiane z zastrzeżeniem wejścia w życie umowy pożyczki przewidzianej w art. 15 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241 i zgodnie z tą umową. Płatności zaliczkowe rozlicza się względem wypłacanych transz.

4. Uruchomienie transz zgodnie z umową pożyczki jest uzależnione od dostępności środków finansowych oraz od decyzji Komisji podjętej zgodnie z art. 24 rozporządzenia (UE) 2021/241 i stwierdzającej, że Włochy osiągnęły w zadowalający sposób dodatkowe kamienie milowe i wartości docelowe powiązane z pożyczką i wskazane w odniesieniu do realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności. Aby kwalifikować się do płatności, dodatkowe kamienie milowe i wartości docelowe powiązane z pożyczką należy osiągnąć nie później niż w dniu 31 sierpnia 2026 r.

Artykuł 4
Adresat

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Włoskiej.

Sporządzono w Brukseli dnia […] r.

W imieniu Rady
Przewodniczący